

21. 7. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nekalosoutěžní aspekty odchodu zaměstnanců od soutěžitele ve světle judikatury Nejvyššího soudu ČR

Nekalá soutěž vedle demonstrativně vymezených skutkových podstat v paragrafech 2976 až 2987 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (OZ), nabízí celou řadu dalších, tzv. soudcovských (nepojmenovaných) skutkových podstat. Tyto podstaty blíže rozvádějí tzv. generální klauzuli, tj. § 2975 OZ. Nelze opomenout, že kromě soukromého práva reguluje problematiku nekalé soutěže i zákon č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to konkrétně v § 248 a následujících. Nekalosoutěžní tematikou se tedy zabývají jak civilněprávní, tak trestněprávní senáty Nejvyššího soudu.

VOSTÁREK & PARTNER
YOUR LEGAL BOUTIQUE IN PRAGUE

Právě mezi soudcovské skutkové podstaty lze zařadit jednání, kterých se dopouští v rámci pracovněprávních poměrů (zejména pak při jejich ukončování) zaměstnanci vůči svým zaměstnavatelům, kteří v hospodářské soutěži vystupují v pozici soutěžitele. Typicky se tak děje převáděním klientských databází a kontaktů k novému zaměstnavateli, popř. k vlastním účelům, hodlá-li se zaměstnanec osamostatnit jako podnikatel; dalším významným nekalosoutěžním aspektem může být zneužívání know-how, potažmo obchodního tajemství původního zaměstnavatele, a mnoho dalších jednání, která se mnohdy nedají jednoznačně vymezit.

Nejen zaměstnanci, ale i samotní soutěžitelé se mohou dopustit svým jednáním souvisejícím s pracovním právem porušení hospodářské soutěže. Děje se tak například odlákáváním (klíčových) zaměstnanců jiného soutěžitele a tím přebírání klientely původního zaměstnavatele, která často navázaná na osobní styky se zaměstnancem přejde automaticky k novému soutěžiteli.

Je třeba podotknout, že ne každé takové jednání lze apriori označit za nekalosoutěžní. Je vždy na zvážení soudu, jakou míru škodlivosti situace vykazuje, a způsob jednání, kterým k narušení hospodářské soutěže mohlo dojít.

Cílem tohoto článku není rozebírat jednotlivé podstaty nekalé soutěže, jejichž výčet rozhodně není konečný, a snažit se tyto uplatnit při posuzování jednání jednotlivých soutěžitelů. Právě pro nejasně vymezenou hranici mezi jednáním, které hospodářské soutěži vyhovuje, a jednáním, které lze již považovat za nekalosoutěžní, je třeba bližší exkurz do rozhodovací praxe Nejvyššího soudu ČR.

Nutno podotknout, že pro komplexní rozbor dosavadní judikatury vztahující se k tomuto tématu je nutné sáhnout i do rozsudků vnesených před datem účinnosti „nového“ občanského zákoníku. Vzhledem k tomu, že úprava nekalé soutěže byla do tohoto zákona téměř kompletně převzata z

obchodního zákoníku, lze tuto judikaturu považovat za použitelnou.

V rozsudku **32 Cdo 2031/99** bylo posuzováno jednání projektanta elektrických zařízení. Tento projektant jako zaměstnanec žalobce rozpracoval projekt pro smluvního partnera žalobce. Poté, co v průběhu vypracovávání získal žalovaný živnostenské oprávnění a ukončil pracovní poměr se žalobcem, předal dokumentaci související s jeho dosavadní pracovní činností pro žalobce, která však neobsahovala zmíněný projekt, ačkoliv se nacházel již ve vysokém stupni rozpracovanosti. Ten potom žalovaný dovypracoval a odevzdal partnerovi vlastním jménem, aniž by o této skutečnosti žalobce informoval.

Nejvyšší soud zde rozhodoval pouze o napadnuté výši škody a zadostiučinění, ovšem zároveň v odůvodnění rozhodnutí potvrdil názor Vrchního soudu v Praze. Níže uvedené závěry proto vycházejí z rozsudku odvolacího soudu.

Soud dal zapravdu žalobci a potvrdil, že se žalovaný svým jednáním dopustil jednání nekalé soutěže. Zároveň ale podotkl, že je třeba rozlišovat mezi soutěžněprávní a pracovněprávní stránkou věci, kde fakt, že žalovaný nepředal při svém odchodu rozdělanou práci žalobci, je třeba posuzovat v pracovněprávní sféře. **Za nekalosoutěžní jednání soud v tomto případě označil situaci, kdy si žalovaný připravoval již v rámci zaměstnaneckého poměru u žalobce výhodnější podmínky, které by jinak neměl, pro svou následnou podnikatelskou činnost, přičemž se tak dělo na úkor zaměstnavatele.**

Soud prvního stupně přiznal žalobci nárok na zadostiučinění v penězích, avšak za nedůvodný považoval nárok na náhradu škody, neboť žalovaný nijak neprokázal, že by mu tato vznikla. Soudy vyšších instancí tento názor potvrdily.

V usnesení **32 Odo 1464/2006** posuzoval Nejvyšší soud jednání žalovaného - jednatele žalobkyně (společnosti s r.o.). Ten ještě v době, kdy zastával svou funkci u žalobkyně, rozeslal veškerým partnerům žalobkyně dva dopisy, ve kterých tyto informoval o skutečnosti, že všichni zaměstnanci žalobkyně podali výpověď a odchází k nově vznikající společnosti. V dopisech žalovaný informoval obchodní partnery mimo jiné i o tom, že společnost, do které tito zaměstnanci přecházejí, zaručuje rovný přístup bez vlivu většinového vlastníka, který upřednostňuje své zájmy nad zájmy celku. Žalobkyně se dle svého tvrzení domnívala, že by tyto dopisy mohly u adresátů vyvolat důvodnou obavu o její další fungování.

Odvolací soud dospěl k závěru (jenž následně Nejvyšší soud potvrdil), že v tomto případě nedošlo k nekalosoutěžnímu jednání, neboť v zasláných dopisech žalovaný nedoporučoval, aby se obchodní partneři žalobkyně obrátili na služby nově vznikající společnosti a tuto společnost ani blíže nekonkretizoval.

V tomto případě NS posuzoval pouze výši škody a zadostiučinění, ovšem zároveň v odůvodnění rozhodnutí potvrdil rozsudek Vrchního soudu v Praze.

V abstraktní rovině odvolací soud zkoumal a kladně zodpověděl otázku, **zda může nekalosoutěžně jednat i ten, kdo se hospodářské soutěže přímo neúčastní. Zároveň však dodal, že aby mohlo být jednání takového nezúčastněného subjektu považováno za nekalosoutěžní, je třeba dovést jeho zájem na úspěchu jednoho soutěžitele na úkor druhého.** Ve zde projednávaném případě by tedy mohlo jít o nekalou soutěž i v případě, že žalovaný byl pouhým jednatelem žalobkyně a měl se stát opět pouze jednatelem (tedy nikoliv novým soutěžitelem) ve vznikající společnosti, avšak zájem na porušení pravidel hospodářské soutěže mu nebyl prokázán.

Ve výše uvedeném rozhodnutí dále poukázal Nejvyšší soud ČR mimo jiné na častý výskyt tzv. „zabraňující soutěže“. V tomto rámci NS konstatoval, že nejde o zabraňovací soutěž ve smyslu nekalosoutěžního jednání, pokud podnikatel využije dobrovolného ukončení smlouvy s jedním soutěžitelem a učiní z něj napříště svého klienta či zaměstnance, neboť takové jednání je pro ekonomiku přirozené.

V usnesení uveřejněném pod značkou **32 Cdo 2085/2007** se NS zabýval otázkou hned několikanásobného možného jednání proti dobrým mravům hospodářské soutěže, které mělo spočívat v odlákávání jak zaměstnanců, tak i zákazníků, a zároveň zneužití obchodního tajemství, čímž se žalovaní měli dopustit nejen naplnění skutkové podstaty generální klauzule nekalé soutěže, ale i skutkových podstat parazitování na pověsti a porušení obchodního tajemství. Tohoto jednání se měli dopustit ředitel a místopředseda představenstva žalobkyně (a.s.), kteří společně založili novou společnost podnikající ve stejné oblasti.

K porušení obchodního tajemství mělo dle žalobkyně dojít předáním informací o obchodní a cenové politice jinému soutěžiteli.

Jak soud prvního stupně, tak soud odvolací se shodly, že se žalobkyni nepodařilo prokázat tvrzení, že se žalovaní dopustili výše uvedeného nekalosoutěžního jednání. **Oba soudy vyhodnotily spoluúčast žalovaných na založení a vzniku jiného soutěžitele jako prostou realizaci práva na podnikání.**

Nejvyšší soud následně označil dovolání žalobkyně za nepřijatelné, neboť tato nedostatečně vymezila, co považuje za právní otázku zásadního významu, pro kterou by se tímto sporem měl Nejvyšší soud nadále zabývat. Nehledě na to se ale Nejvyšší soud ztotožnil s rozsudkem odvolacího soudu, tedy mimo jiné s tím, že nelze nikomu zakázat přijímání zaměstnanců dříve zaměstnaných u konkurenta.

Jak bylo již výše zmíněno, hospodářská soutěž není chráněna jenom soukromým právem, ale i právem trestním. Trestní senát se v usnesení **5 Tz 161/2000** zabýval situací, kdy bývalý zaměstnanec soutěžitele začal podnikat ve stejném oboru a šířil reklamní leták s podtitulem - firma vzniklá odštěpením od původního zaměstnavatele, čímž měl tomuto podstatně snížit zisk a ohrozit tak jeho chod a rozvoj.

Městský soud v Brně zastavil v této věci proti bývalému zaměstnanci stíhání, proti čemuž podal ministr spravedlnosti stížnost na Nejvyšší soud. Podle ministra vyplývala snaha bývalého zaměstnance využít známost firmy dřívějšího zaměstnavatele ze skutečnosti, že pro svoje nové působení použil firmu téměř shodnou a v reklamním letáku uvedl informaci o odštěpení, která nebyla pravdivá. Kromě toho v letáku uvedl informaci, že kvalita veškerých prací zůstává stejná, avšak pro konkrétní rok o 10% levnější než rok předchozí, a použil také logo svého bývalého zaměstnavatele.

Nejvyšší soud se co do podezření ze zneužití podobné firmy k parazitování vyjádřil v tom smyslu, že v okamžiku, kdy se oba soutěžitelé zabývají shodnou činností (v tomto případě byla předmětem podnikání obou kontrola plynových zařízení), je zřejmé, že v jejich firmě bude předmět jejich podnikání obsažen, a že v tomto konkrétním případě je zcela legitimní tuto firmu použít, neboť byla uveřejněna s dostatečně odlišujícími slovními dodatky.

Otázku nesprávného použití „odštěpení“ na reklamním letáku vyhodnotil Nejvyšší soud tak, že nešlo o zcela nepravdivý údaj, neboť obviněný byl dříve pracovně spojen s podnikáním poškozeného a následně začal sám podnikat ve stejné činnosti, tedy že se tímto jednáním nedopustil porušení dobrých mravů hospodářské soutěže. Co do problematiky možného zneužití loga bývalého

zaměstnavatele Nejvyšší soud dovedl, že se nemohlo jednat o porušení zákona, neboť toto logo převzal na základě ústního souhlasu zástupce bývalého zaměstnavatele a logo nebylo registrováno jako ochranná známka.

V nejnovějším usnesení trestního senátu týkajícím se nekalé soutěže, uveřejněným pod značkou **5 Tdo 1427/2015**, se Nejvyšší soud zabýval již zmiňovaným zneužitím obchodního tajemství soutěžitele. To mělo spočívat v jednání zaměstnanců poškozené společnosti, kteří využili její know-how v oblasti výroby poplastovaných plechů a informace o strategii prodeje a odběratelích společnosti, které byly v souhrnu chráněny jako obchodní tajemství. Obvinění tak jednali s úmyslem umožnit jinému soutěžiteli na stejném trhu bez vlastní odpovídající přípravy zahájit výrobu a prodej prakticky totožných produktů, jaké vyráběl poškozený soutěžitel.

Obvinění kromě námitky nesprávného výpočtu výše škody uplatnili námitku nedostatečného naplnění pojmu „obchodní tajemství“. Dle obviněných nebyl splněn znak nedostupnosti skutečností v příslušných obchodních kruzích a jejich patřičné utajení. Podle jejich tvrzení měla do výroby přístup celá řada zaměstnanců včetně zaměstnanců konkurenčních společností i třetích osob. Obvinění nadále poukázali na fakt, že Úřad průmyslového vlastnictví opakovaně svými rozhodnutími potvrdil, že vše o dotčeném produktu bylo známo dávno předtím, než konkurenční soutěžitel začal poplastované plechy vyrábět.

Nejvyšší soud v usnesení mimo jiné připomněl délku trvání povinnosti zachovávat obchodní tajemství, která je dle komentáře prof. Šámala k trestnímu zákoníku z roku 2012 vymezena i **na dobu po skončení pracovního poměru až do okamžiku, do kterého mají skutečnosti podle vůle podnikatelského subjektu zůstat utajeny, popř. do doby, kdy se staly již jinak obecně známými**. Dále podotkl, že na rozdíl od trestněprávní úpravy v úpravě soukromoprávní stačí k postihu nekalosoutěžního jednání **pouhá objektivní hrozba vniku újmy**. Nejvyšší soud zároveň dodal, že **skutková podstata trestného činu podle § 248 odst. 1 trestního zákoníku** (porušení jiného právního předpisu o nekalé soutěži) **neobsahuje znak opatření prospěchu většího rozsahu, ale znak neoprávněných výhod ve větším rozsahu. V rámci neoprávněných výhod může jít jak o výhody materiální, tak i imateriální, které jsou rozsahem s materiálními výhodami srovnatelné**.

Co do ochrany obchodního tajemství potvrdil Nejvyšší soud názor soudu prvního stupně. Ten se vyjádřil v tom směru, že nepřikládá rozhodnutím Úřadu průmyslového vlastnictví větší váhu, protože nároky na zapsání do seznamu vedeného Úřadem jsou jiné než posouzení určité skutečnosti jako obchodního tajemství. Zároveň podotkl, že je kompetencí soudu a nikoliv Úřadu posouzení případného nekalosoutěžního jednání osob. Dle závěru Nejvyššího soudu nebyly navíc předmětem rozhodnutí Úřadu veškeré skutečnosti (informace o prodeji, o odběratelích atp.), které jsou chráněny jako obchodní tajemství.

K možné přítomnosti cizích osob při výrobě, kterou namítali obvinění jako nenaplnění znaku ochrany obchodního tajemství, Nejvyšší soud dodal, že třetí osoby si bez dalšího nemohly opatřit nezbytné podklady pro případné zneužití potřebných informací, neboť se na rozdíl od obviněných přímo neúčastnily výroby a pouze zaměstnancům zúčastněným na této konkrétní části výroby byly tyto informace známy.

Závěrem je třeba podotknout, že v praxi je mnohdy velmi obtížné případné jednání proti dobrým mravům hospodářské soutěže prokázat. Vzhledem k tomu, že důkazní břemeno leží na žalobci a jak je patrné i z výše zmíněné judikatury je třeba příslušné skutečnosti bez pochybností doložit, vzdávají mnozí zaměstnavatelé právo soudně uplatnit svůj nárok. Zároveň se v oblasti nekalosoutěžních aspektů odchodu zaměstnanců od soutěžitele subjekty pohybují na velmi tenkém ledu mezi právem

podnikat, právem využít své schopnosti, dovednosti a znalosti a nekalosoutěžním jednáním.

Zuzana Beerová

[Advokátní kancelář Vostárek & Partner](#)

Mickiewiczova 17/242
160 00 Praha 6 - Hradčany

Tel.: +420 233 323 323
GSM: +420 731 445 475
E-mail: office@vostarek-lawyers.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)